

13.10.2022

Julkinen

Energiavirasto
kirjaamo@energiavirasto.fi

Energiaviraston lisäselvityspyyntö 470/040303/2022

Fingridin vastaus manuaalisen taajuudenpalautusreservin ehtojen muutospyyntöä koskevaan lisäselvityspyyntöön

Energiavirasto pyysi 6.10.2022 päivätyllä kirjeellään Fingridiä toimittamaan lisäselvityksen Fingridin Energiavirastolle 30.09.2022 toimitettuun muutospyyntöön manuaalisen taajuuden palautusreservin (mFRR) ehtoihin manuaalisen taajuudenpalautusreservin teknisen hintarajan osalta. Fingrid pyytää Energiavirastoa muuttamaan 2.9.2022 antamaansa päätöstä siten, että manuaalisen taajuuden palautusreservin teknisen +/- 10 000 euron hintarajan käyttöönottoa sovelletaan aikaisintaan 01.04.2023 ja siihen saakka sovelletaan teknistä hintarajaa 5 000 euroa.

Alla olemme käyneet Energiaviraston kysymykset läpi esittäen perustelut valitulle ratkaisulle.

1 Mitkä seikat ovat olennaisesti muuttuneet Energiaviraston 2.9.2022 antaman vahvistuspäätöksen jälkeen?

Sähkömarkkinoilla toimivien markkinaosapuolien toimintaolosuhteet ovat muuttuneet lyhyessä ajassa monella tapaa vaikeiksi: voimakkaasti kohonneet sähköhinnat ja tasepoikkeaman hinnat ovat nostaneet vakuusvaatimuksia niin johdannaismarkkinoilla, sähköpörsseissä, kuin taseselvityksessä. Seurauksena on ollut markkinatoimijoiden haasteet vakuusvaatimusten kattamisessa ja siten markkinoilla pysymisessä. Osaltaan tätä ongelmaa pahentaa taseselvityksen vakuusvaatimusten laskennassa käytettävän tasepoikkeaman hinnan nousu, sillä tasepoikkeaman hinta on sama kuin säätösähkön eli manuaalisen taajuudenpalautusreservin hinta. Hintakaton nousu 5 000 eurosta 10 000 euroon kasvattaa markkinatoimijoiden taloudellisia riskejä ja vaikeuttaa vakuuksien järjestämistä rahoituslaitosten kanssa.

Energiakriisin vaikutusten realisoituminen on tapahtunut markkinoilla nopeasti ja iso muutos on ollut nähtävissä kesän ja varsinkin syksyn aikana, kun julkisuuteenkin nousi keskustelu vakuuksista ja eri tavoista muun muassa valtion ja kuntien auttaa sähkön tuottajia ja myyjä näiden mahdollisissa vakuuksiin liittyvissä rahoitusvaikeuksissa. Tämä ei ollut vielä tilanne keväällä, kun Fingrid päivitti 26.4.2022 ehdotustaan Energiavirastolle täydentämällä niitä uudella manuaalisen taajuudenpalautusreservin hintarajalla +/- 10 000 euroa/MWh. Muutos markkinoilla voimistui loppukesästä, kun sähkön vuorokausimarkkinoiden hinnat nousivat voimakkaasti johtuen mm. Venäjän kaasutoimitusten päättymisestä, jolloin myös tasepoikkeaman hinnat nousivat selvästi.

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

13.10.2022

Julkinen

Syksyn aikana tasepoikkeaman hinta nousi kerran 5 000 euron nykyiseen kattohintaan ja kahdesti yli 3 500 euron.

Korkea sähkön hinta vuorokausimarkkinoilla on johtanut vakuusvaatimusten nousuun johdannaismarkkinoilla, mikä on aiheuttanut yrityksille rahoitushaasteita. Niin ikään tasepoikkeaman hinnan kohoaminen ja hintapiikit ovat johtaneet myös tasevastaavien vakuusvaatimusten nousuun. Taseselvitystä ja tasevastaavien vakuuksia hoitaa pohjoismaisten kantaverkkoyhtiöiden yhteisesti omistama yhtiö eSett.

Energiateollisuus toimitti sähköpostilla 31.8.2022 samalle päivälle päivätyn kantapaperin Fingridille, työ- ja elinkeinoministeriölle, Energiavirastolle ja eSettille. Kantapaperin mukaan eSettin vakuusvaateet olivat tulleet ajankohtaisiksi Olkiluodon kolmannen ydinvoimayksikön valmistuessa, mikä altistaa sähkövoimajärjestelmän tasehallinnan suurille tasesähköriskeille, ja manuaalisen taajuudenpalautusreservin tulevan kattohinnan korotuksen myötä.

Tuleva talvi on energia- ja sähkömarkkinoilla monella tapaa haastava. Suomen eduskunta teki syyskuun alkupuolella päätöksen 10 miljardin euron kriisipaketista, josta voidaan myöntää sähkömarkkinoiden kannalta keskeisille yhtiöille lainoja tai takauksia, jos ne uhkaavat muuten ajautua maksukyvyttömyyteen. Suomen valtion sijoitusyhtiö Solidium sopi Fortumin kanssa 2,35 miljardin euron lainasta, jonka on tarkoitus turvata yhtiön välitön maksukyky tilanteessa, jossa paisuvat vakuusvaatimukset sitovat miljardeja euroja yhtiön pääomia. Lisäksi Euroopan komissio hyväksyi 7.10.2022 Kuntien takauskeskuksen yhdessä Kuntarahoituksen ja työ- ja elinkeinoministeriön kanssa tekemän ilmoituksen, joka mahdollistaa Kuntarahoitukselle kuntaomisteisten energiayhtiöiden rahoittamisen. Järjestely turvaa energiayhtiöiden toimintakykyä ja vahvistaa Suomen huoltovarmuutta. Kyseistä rahoitusta voi käyttää vain sähkömarkkinoilla vaadittuihin vakuusvaatimuksiin.

Vaikka taseselvityksen rahavirrat ja vastaavasti vakuudet ovat pienempiä kuin vuorokausimarkkinoiden pörssien ja johdannaispörssien vakuusvaatimukset, on niillä merkittävä vaikutus sähkömarkkinatoimijoiden taloudellisiin riskeihin ja rahoitustarpeisiin nykyisessä poikkeuksellisessa tilanteessa. Tästä syystä säätösähkön hintakaton kaksinkertaistamista tulevan talven kynnyksellä ei voida pitää kannatettavana toimenpiteenä, vaan sitä tulisi lykätä talven yli ja sitä kautta osaltaan helpottaa markkinatoimijoiden tukalaa rahoitustilannetta. On syytä huomata, että sähkömarkkinoilla ei ole mahdollista toimia ilman avointa toimittajaa ja olematta osana taseselvitysketjua, joka päättyy Fingridin tasevastuuseen koko Suomen sähkötaseesta.

2

Miten manuaalisen taajuudenpalautusreservin hintarajan asettaminen 5 000 EUR/MWh ainakin 1.4.2023 asti varmistaisi alan toimintaedellytyksiä? Miten tarve alan toimintaedellytysten varmistamiselle näyttäytyy ennen 1.4.2023 ja toisaalta sen jälkeen?

Hintarajan pitäminen nykyisellään käytössä olevassa 5 000 euron tasossa vaikuttaa vakuuslaskentamallin mukaisesti tasevastaaville määritettävien vakuusvaatimusten määrään. Laskelmassa käytetään markkinatasealueen (Suomen hinta-alueen) tasepoikkeaman keskihintaa seitsemältä viime päivältä.

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

13.10.2022

Julkinen

Tulevaa talvea koskevat ennusteet sähkönriittävydestä ja markkinoiden näkemykset sähkön hintojen kehityksestä antavat osviittaa siitä, että talvi on haasteellinen sekä sähkön riittävyden että hintojen osalta. Korkeat hinnat ja niukkuus markkinoilla vaikuttavat tarjolla olevien reservien mukaan lukien manuaalisen taajuudenpalautusreservin eli säätösähkön hintaan, mikä puolestaan nostaa tasepoikkeaman hintaa ja sitä kautta tarvittavien vakuuksien määrää.

Ehdotettu lykkääminen ainakin 1.4.2023 asti perustuu siihen, että tuolloin voidaan olettaa talvikauden olevan päättynyt. Tällä on vaikutusta sekä sähkön riittävydelle että sitä kautta myös hinnoille ja vakuusvaatimuksille. Voi kuitenkin olla tarpeen arvioida hintakaton korotuksen lykkäämisen päättämistä siinä vaiheessa, kun ensi talven ja kevään kehityksestä on saatavilla nykyistä tarkempi arvio.

3

Millaisia vaikutuksia vuorokausimarkkinaa koskevan hintarajan nostamisella 5 000 EUR/MWh tai yli voisi olla sähkömarkkinoille, jos manuaalisen taajuudenpalautusreservin hintaraja olisi asetettu 5 000 EUR/MWh?

Vuorokausimarkkinoiden enimmäisselvityshinta 4 000 €/MWh on tällä hetkellä jäädytetty poliittisella päätöksellä toistaiseksi. Nimetyt sähkömarkkinaoperaattorit ovat toimittaneet uudistetun menetelmäehdotuksen harmonisoiduista minimi- ja maksimihinnoista vuorokausi- ja päivänsisäisille markkinoille (HMMCP menetelmä) ACERille hyväksyttäväksi. Hintakatto tulee olemaan jäädytettynä ennen kuin uusi menetelmä on hyväksytty. ACERin aikataulun mukaan uusi menetelmä hyväksytään joulukuun puolivälissä ja oletetaan, että menetelmä tulee voimaan aikaisintaan vuoden 2023 alusta.

Mikäli ehdotus menee läpi nykyisenlaisena, ei vuorokausimarkkinoiden enimmäisselvityshintaa tulla korottamaan yksittäisen hintapiikin myötä kuten voimassa olevan menetelmän mukaan tulisi toimia. Enimmäisselvityshinnan korottamiseen vaaditaan, että vuorokausimarkkinoilla hinta on 70 prosenttia nykyisestä enimmäisselvityshinnasta (2 800 €/MWh) vähintään viidellä tunnilla ja vähintään kolmena eri päivänä kymmenen päivän aikana ensimmäisestä "hintapiikistä". Uusi korotus tulee voimaan 4 viikkoa raja-arvojen saavuttamisen jälkeen, mikä tarkoittaa, että enimmäisselvityshinta voisi nousta 5 000 €/MWh aikaisintaan helmikuun alkupuolella 2023. Tämä uusi menetelmä vaatii ääritilanteiden jatkuvuuden useamman peräkkäisen päivän aikana ja riski vuorokausimarkkinoiden enimmäisselvityshinnan nostamiseen on pieni.

Mikäli vuorokausimarkkinoiden enimmäisselvityshinta nousisi yli 5 000 euron ennen 1.4.2023, tulee taajuudenpalautusreservin teknistä kattohintaa arvioida uudelleen.

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

13.10.2022

Julkinen

4 Millaisia vaikutuksia manuaalisen taajuudenpalautusreservin hintarajan asettamisella 5 000 EUR/MWh olisi päivänsisäisille markkinoille, jossa sovellettava hintaraja on +/- 9 999 EUR/MWh?

mFRR-energiamarkkinalla on ollut 5 000 €/MWh tekninen hintaraja käytössä, vaikka päivänsisäisellä markkinalla on ollut 9 999 €/MWh enimmäisselvityshinta jo vuosia. Päivänsisäisen markkinoilla kaupat syntyvät "pay as bid"-periaatteella ja on huomioitava, että päivänsisäisellä markkinalla ei ole tehty kauppaa yli vuorokausimarkkinoiden enimmäisselvityshinnan koskaan Suomessa.

Kun vuorokausimarkkinoilla on saavutettu enimmäisselvityshinta, on päivänsisäisillä markkinoilla tehtyjen kauppojen hinta ollut selvästi alempi kuin vuorokausimarkkinoilla ja alhaisempi kuin mFRR-energiamarkkinalla. Siten voidaan todeta, että mFRR-energiamarkkinan alempi tekninen hintaraja ei ole vaikuttanut päivänsisäisellä markkinalla käytyjen kauppojen hintaan ja on epätodennäköistä, että tämä tulisi jatkossakaan muuttumaan, vaikka pitäisimme mFRR-energiamarkkinan teknisen kattohinnan nykyisellä 5 000 €/MWh tasolla.

5 Miten manuaalisen taajuudenpalautusreservin hinta nykyisellään vaikuttaa tasesähkön hintaan (tasepoikkeaman hintaan)? Voiko manuaalisen taajuudenpalautusreservin hinnan vaikutusta tasesähkön hintaan vähentää yleisesti tai tilapäisesti?

Tasepoikkeaman hinta määräytyy kullakin tunnilla käytetyn kalleimman manuaalisen taajuudenpalautusreservin hinnan mukaan. Tasepoikkeaman hinnan määräytymisperusteet Suomessa sisältyvät Energiaviraston vahvistamiin tasevastaavien tasepalveluehtoihin. Tasepoikkeaman hinnoittelu pohjautuu EU asetukseen Tasehallinnan suuntaviivoista ja sen mukaisesti sääntelyviranomaisen hyväksymään metodologiaan.

Tasepoikkeaman hinnan ja reservin hinnan yhtenevyydellä tavoitellaan, että sähkömarkkinoiden toimijoilla olisi insentiivi tukea sähköjärjestelmän tasapainoa. Lisäksi kytkentä mahdollistaa tasesähköyksikön sähkökaupan talouden tasapainon. Näin ollen tasepoikkeaman ja reservihinnan kytkennän purkaminen ei olisi perusteltua.

6 Miten tasevastaavien vakuusvaatimukset asetetaan ja miten manuaalisen taajuuden palautusreservin hinta vaikuttaa niihin? Lasketaanko kyseiset vakuusvaatimukset samalla tavalla kaikille tasevastaaville? Lasketaanko vakuusvaatimukset tietyllä kaavalla, jos kyllä, niin millä?

Tasevastaavien vakuusvaatimus asetetaan/lasketaan yhtäläisin periaattein kaikille tasevastaaville. Vakuusmallin tavoitteena on saada paras mahdollinen arvio vallitsevasta vastapuoliriskistä kullakin hetkellä saatavissa olevan tiedon perusteella. Vakuusvaade asetetaan tasolle, jonka pyrkimys on tarjota riittävä suojan todellista vastapuoliriskiä vastaan olematta kuitenkaan suurempi kuin on välttämätöntä.

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

13.10.2022

Julkinen

Kokonaisriski koostuu seuraavista osista:

1. Taseselvitysjaksot, joilta taseselvityssummat on laskutettu, mutta ei vielä maksettu.
2. Taseselvitysjaksot, joilta taseselvityssummat ovat tiedossa, mutta niitä ei ole vielä laskutettu.
3. Taseselvitysjaksot, joiden aikana tasevastaava on ollut aktiivinen, mutta joiden osalta tasepoikkeamia ei tiedetä.
4. Tulevat taseselvitysjaksot, joiden aikana tasevastaava on aktiivinen, mutta joiden osalta tasevastaavan toiminnasta ei ole vielä tietoa. Tämä on otettava huomioon, koska on olemassa riski, että rahavaikeuksissa oleva tasevastaava voisi luistaa velvoitteistaan sähkömarkkinoilla ja kerryttää merkittävästi suurempia tasepoikkeamia kuin normaalisti, kunnes tämä huomataan ja estetään.

Kun vakuutta lasketaan, lopulliset taseselvitystiedot ovat saatavilla vain osille 1 ja 2. Kokonaistilanne on siksi arvioitava parhaiden tähän tarkoitukseen saatavilla olevien tietojen perusteella.

Normaalioloissa tasevastaavan vakuusvaade lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti:

$$Vakuusvaade = 3 * (S1 + S2) + m * (V1 + V2) * P$$

missä

S1 = kolmen viimeksi laskutetun viikon viikoittaisten laskutettujen volyyymmaksujen ja tasepoikkeaman volyyymmaksujen summien keskiarvo, sisältäen mahdollisen arvonlisäveron

S2 = kolmen viimeksi laskutetun viikon viikoittaisten laskutettujen tasepoikkeamien summien keskimääräiset itseisarvot, sisältäen mahdollisen arvonlisäveron (Tämä lasketaan niin, että ensin lasketaan yhteen viikon ostettu ja myyty tuotannon ja kulutuksen tasepoikkeama. Sitten otetaan tämän summan itseisarvo. Tämä tehdään kolmelta viimeksi laskutetulta viikolta. Sitten lasketaan näiden itseisarvojen keskiarvo.)

V1 = kulutusvolyyymi seitsemältä viimeksi selvitetyltä päivältä (alkaen 20 päivää ennen kuluvaan päivää ja päättyen 14 päivää ennen kuluvaan päivää)

V2 = kahdenvälisen kauppojen ja sähköpörssi-kauppojen myynnit seitsemältä viime päivältä, joilta volyymit ovat saatavilla (alkaen 8 päivää ennen kuluvaan päivää ja päättyen 2 päivää ennen kuluvaan päivää)

m = painokerroin:

- 3/7 (V1+V2):n osuudelle, joka on korkeintaan 80 000 MWh

- 1/7 (V1+V2):n osuudelle, joka ylittää 80 000 MWh mutta on korkeintaan 400 000 MWh

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

13.10.2022

Julkinen

- 0 (V1+V2):n osuudelle, joka ylittää 400 000 MWh

P = tasepoikkeaman eri markkinatasealueiden keskihinta seitsemältä viime päivältä, joilta hinnat ovat saatavilla (alkaen 7 päivää ennen kuluvaan päivää ja päättyen kuluvaan päivään edelliseen päivään), jossa kunkin markkinatasealueen hinta on painotettu riippuen sen osuudesta tasevastaavan kokonaisliikevaihdosta (kulutus, sähköpörssi myynnit ja kahdenväliset kaupat) kolmen viimeksi lasketun viikon aikana kullakin mittausalueella.

Kaavan ensimmäinen osa [$3 * (S1 + S2)$] sisältää kaikki maksamattomat tasepoikkeamat, jotka ovat kertyneet kuluvaan päivään mennessä, mutta joita ei ole vielä maksettu. Maksamattomien summien ajanjakson pituus vaihtelee, mutta se on keskimäärin noin kolme viikkoa. Näistä kahdelta viimeiseltä viikolta taseselvitystiedot eivät ole vielä lopullisia, eivätkä ne siksi ole käytettävissä vakuusvaateen laskentaa varten. Sen sijaan vakuusvaateen laskenta perustuu kolmen viimeksi lasketun viikon tietoihin. Tämä tarkoittaa sitä, että vakuusvaade pohjautuu enimmäkseen tietoihin, jotka ovat vanhempia kuin suorittamatta olevat summat. Sen vuoksi vakuusvaade ei edusta suoraan laskentahetkellä suorittamatta olevia summia, mutta on ennemminkin arvio siitä, mitä nämä summat voisivat olla saatavilla olevien tietojen perusteella.

Kaavan toinen ehto [$m * (V1 + V2) * P$] antaa arvion tulevaa aikaa koskevasta osuudesta, eli tasepoikkeamista, joita väärinkäyttöön syöllistyvä tasevastaava voisi kerryttää tästä hetkestä eteenpäin siihen asti, kunnes epänormaali käyttäytyminen huomattaisiin ja tasepoikkeamien kertyminen voitaisiin estää.

Miten manuaalisen taajuuden palautusreservin (mFRR) hinta vaikuttaa vakuuksiin? Vakuusvaateen laskennan kaavan ($Vakuusvaade = 3 * (S1 + S2) + m * (V1 + V2) * P$) toisen ehdon kertoimeen P (tasepoikkeaman keskihinta seitsemältä viime päivältä) vaikuttaa suoraan taajuuden palautusreservin (säätösähkön) hinnat. Kytkös tulee suoraan tasepoikkeamien hinnoittelusta, hinnoittelun perusteena on vuorokausimarkkinoiden Suomen tarjousalueen hinta sekä manuaalisen taajuuden palautusreservin energiamarkkinalla tehtyjen kauppojen perusteella syntyvä taseselvitysajaksokohtainen manuaalisen taajuuden palautusreservin energiamarkkinan marginaalihinta.

Vakiokaavan poikkeukset:

Tietyissä tilanteissa, kun vakiokaava ei vastaa vastapuoliriskiä tarkoituksenmukaisella tavalla, eSett voi muuttaa vakuusvaateita vallitsevan riskin mukaisiksi. Seuraavassa on esimerkkejä tilanteista:

- a) Yleiset lomapäivät
- b) Viivästyvät maksut
- c) Markkinoiden muutokset
- d) Sähköpörssimarkkinoiden laskelmien viiveet

13.10.2022

Julkinen

7 Mitkä ovat menettelyt ja prosessit tasevastaavien vakuuksien asettamisessa? Miten nämä ovat kytköksissä sähkömarkkinoiden tapahtumiin?

Tasevastaavan on asetettava vakuus eSettille turvaksi vastapuoliriskiä vastaan. Vakuus voidaan asettaa käteis muodossa, ensi vaatimuksesta maksettavana takuusitoumuksena tai näiden yhdistelmänä. Käteisvakuudet on säilytettävä pankissa, jonka eSett on hyväksynyt taseselvityksen selvityspankiksi, vakuuksien säilyttämiseen tarkoitettulla tilillä. Pankkitakauksen tulee olla ehdoton, peruuttamaton, heti vaadittaessa maksettava ja hyväksytyt selvityspankin myöntämä. eSett on oikeutettu käyttämään vakuutta tarvittaessa kattaakseen tasevastaavan suorittamatta jääneet sitoumukset, joita tämä ei pysty täyttämään laskutusprosessin aikataulun mukaisesti.

Sähkömarkkinoiden tapahtumiin osapuolten vakuuksien asettamiselle on kerrottu laajemmin kohdassa 1. Tiivistetysti, sähkömarkkinoilla toimivien markkinaosapuolien toimintaolosuhteet ovat muuttuneet lyhyessä ajassa monella tapaa vaikeiksi: voimakkaasti kohonneet sähköhinnat ja tasepoikkeaman hinnat ovat nostaneet vakuusvaatimuksia. Seurauksena on ollut markkinatoimijoiden haasteet vakuusvaatimusten kattamisessa ja siten markkinoilla pysymisessä. Osaltaan tätä ongelmaa pahentaa taseselvityksen vakuusvaatimusten laskennassa käytettävän tasepoikkeaman hinnan nousu (tasepoikkeaman hinta on sama kuin säätösähkön eli manuaalisen taajuudenpalautusreservin hinta). Säätösähkömarkkinan hintakaton nousu 5 000 eurosta 10 000 euroon kasvattaa markkinatoimijoiden taloudellisia riskejä ja vaikeuttaa vakuuksien järjestämistä rahoituslaitosten kanssa.

8 Minkälaiset vaatimukset koskevat vaaditun vakuuden toimittamista? Mikä on seuraus tasevastaavalle, mikäli vaadittua vakuutta ei toimiteta?

eSett laskee vakuusvaateet maanantaisin ja julkaisee ne Online-palvelussaan samana päivänä klo 13 (CET) mennessä. eSett seuraa riskitilannetta viikon aikana ja laskee vakuusvaateet tarvittaessa uudelleen. Jos vakuusvaateita päivitetään viikon aikana, eSett julkaisee päivitettyt vakuusvaateet samana päivänä klo 13 (CET) mennessä. Tasevastaavien tulee tarkistaa vakuusvaateensa Online-palvelusta päivittäin ja asettaa tarvittaessa lisävakuudet selvityspankkiinsa.

Tasevastaavan on asetettava vakuusvaadetta vastaava vakuus samana päivänä, kun päivitetty vakuusvaade julkaistaan. Käteisvakuuden lisäosuus on siirrettävä tilille pankkipäivän aikana, jotta se ehtii mukaan sen päivän saldoon. Pankkitakuut on annettava eSettille klo 15 (CET) mennessä. Voidakseen seurata vakuuksia, eSett saa tasevastaavien tilien saldot selvityspankeista päivittäin. Tarvittaessa selvityspankit myös vahvistavat eSettille vakuuksissa päivän aikana tapahtuneet muutokset.

Jos tasevastaava ei pysty asettamaan vaadittua vakuussummaa vaaditussa ajassa, tämä katsotaan taseselvityssopimuksen ehtojen vakavaksi rikkomiseksi. Jos sopimuksen ehtoja rikotaan tällä tavoin, eSettilä on yhdessä kantaverkkoyhtiön/yhtiöiden kanssa oikeus ryhtyä tarvittaviin toimiin tappioiden ehkäisemiseksi. Tasevastaavaan otetaan yhteyttä, ja sitä pyydetään selvittämään tilanteensa pikaisesti. Jos tasevastaava ei pysty korjaamaan vakuuttaan riittävälle tasolle, tämä johtaa siihen, että tasevastaavan

13.10.2022

Julkinen

tasepalvelu- ja taseselvityssopimukset voidaan purkaa välittömästi ja poistaa tasevastaava sähkömarkkinoilta. Samalla katkeaa avoimet toimitukset kyseisen tasevastaavan taseessa oleville sähkönmyyjille, joka tarkoittaa useimmassa tapauksessa myös kyseisten sähkönmyyjien markkinoilta poistumiseen.

9 Kuka määrittää tasevastaavien vakuusvaatimukset? Mikä on Fingridin rooli kyseisten vakuusvaatimusten määrittämisessä?

eSett toimii kantaverkkoyhtiöiden yhdessä määrittämän ja omistaman taseselvitysmallin mukaisesti, joka määrittää myös tasevastaavilta vaadittavat vakuudet.

10 Ovatko tasevastaaville asetettavat nykyiset vakuusvaatimukset Fingridin näkemyksen mukaan este sähkömarkkinoilla toimimiselle ja markkinoille tulolle? Jos ovat, olisiko Fingridin mielestä syytää muuttaa vakuusvaatimuksia?

Fingrid näkee, että nykyiset vakuusvaatimukset eivät ole este markkinoilla toimimiseen tai markkinoille tulolle. Tasevastaavien vakuusvaatimus asetetaan/lasketaan yhtäläisin periaattein kaikille tasevastaaville. Vakuusmallin tavoitteena on saada paras mahdollinen arvio vallitsevasta vastapuoliriskistä kullakin hetkellä saatavissa olevan tiedon perusteella. Vakuusvaade asetetaan tasolle, jonka pyrkimys on tarjota riittävä suojan todellista vastapuoliriskiä vastaan olematta kuitenkaan suurempi kuin on välttämätöntä.

Säätösähkön hintakaton nosto 10 000 €/MWh kasvattaa kantaverkkoyhtiölle tasevastaavista syntyvää maksimiriskiä huomattavasti, johon myös vakuuslaskenta pyrkii vastaamaan. Samanaikaisesti nosto luo tasevastaaville nykyisessä sähkömarkkinakriisissä huomattavan suuren haasteen kattaa vakuusvaade säätösähkön hinnan noustessa ääriolaitaan tai lähelle sitä muutamaksi tunniksi ja vielä suuremman haasteen jos tätä jatkuu kauemmin.

11 Fingrid on aiemmin pitänyt tärkeänä soveltaa yhteispohjoismaista hintarajaa manuaaliselle taajuudenpalautusreserville. Miten Fingrid koordinoi 30.9.2022 toimittamaansa muutospyyntöä muiden pohjoismaisten kantaverkkoyhtiöiden kanssa? Onko vastaava muutos valmisteilla myös muissa Pohjoismaissa ja jos ei ole, niin miksi?

Fingrid on ottanut hintakaton korotuksen lykkäämisen ja sitä koskevan ehdotuksen esille pohjoismaisen markkinakomitean jäsenille 21.9.2022 toimittamallaan sähköpostilla ja käynyt sen jälkeen asiasta keskustelua sekä sähköpostitse että puhelimitse. Huoli korotetun katon vaikutuksista on ollut esillä sekä Tanskassa että Norjassa. Tanskan kantaverkkoyhtiön edustaja markkinakomiteassa on todennut, että muutos edellyttäisi joko regulaattorin tai ministeriön toimia. Norjassa asiaa on valmisteltu ja korotetun katon ehdotus toimitettu vasta syyskuun lopulla viranomaiselle. Säätösähkön hintakatto on ollut esillä 13.10.2022 pidetyssä pohjoismaisessa kantaverkkoyhtiöiden toimitusjohtajien kokouksessa. Tehdyn päätöksen mukaan asian käsittely jatkuu pohjoismaisissa kantaverkkoyhtiöiden yhteistyöelimissä.

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

13.10.2022

Julkinen

Fingrid pitää periaatteessa tärkeänä sitä, että pohjoismaiset markkinasäännöt ovat mahdollisimman yhdenmukaiset ja siten tuovat yhtäläiset toimintaedellytykset markkinatoimijoille. Tässä manuaalisen taajuudenpalautusreservin hintakaton korotusta koskevassa asiassa Fingrid on arvioinut pohjoismaisten markkinoiden sääntöjen yhtenäisyyttä ja suomalaisten markkinatoimijoiden taloudellisten edellytysten ja sitä kautta suomalaisten sähkömarkkinoiden toiminnan turvaamista. Fingrid on päätenyt arvioinnissaan siihen, että tässä poikkeuksellisessa ja tilapäisessä tilanteessa ja kun ei ole vielä toistaiseksi saatu muodostettua yhteistä pohjoismaista näkemystä korotetun hintakaton käyttöönoton siirtämisestä, Fingridin on tärkeä edistää suomalaisten sähkömarkkinoiden vakautta ja pyrkiä osaltaan lieventämään markkinatoimijoiden taloudellisia riskejä tekemällä nyt käsiteltävänä oleva ehdotus Energiavirastolle.

Ystävällisin terveisin

Fingrid Oyj

Asta Sihvonen-Punkka
varatoimitusjohtaja, markkinat

